

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการ
เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

The Roles of School Administrators Affecting
Learning Management in the 21st Century under
the Chonburi–Rayong Secondary Educational
Service Area Office

ธิดารัตน์ มหธานนุรักษ์

Thidarat Mahathananurak

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยธนบุรี
Master of Education, Educational Administration, Thonburi University
Email: masterkoy1988@gmail.com

ผศ. ดร.อุไรรัตน์ แยมชุตติ, รศ. ดร.วิเชียร อินทรสัมพันธ์

Asst. Prof. Dr.Urairat Yamchuti, Assoc. Prof. Dr.Wichian Intarasompun

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยธนบุรี
Master of Education, Educational Administration, Thonburi University
Email: gs@thonburi-u.ac.th, wichian.in@bsru.ac.th

ตอบรับบทความ (Received) : 4 ตุลาคม 2568

เริ่มแก้ไขบทความ (Revised) : 1 ธันวาคม 2568

รับบทความตีพิมพ์ (Accepted) : 26 กุมภาพันธ์ 2569

เผยแพร่ออนไลน์ (Available Online) : 16 มีนาคม 2569

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง 2) ระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง และ 3) ระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามจากผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 4,383 คน ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane (0.973) สุ่มแบบแบ่งชั้นได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 354 คน และใช้ผลการหาความเที่ยงของแบบสอบถามที่ฉบับ เท่ากับ 0.990 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์พหุคูณแบบขั้นตอน โดยวิธี Stepwise (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 220 คน มีอายุระหว่าง 30–39 ปี จำนวน 176 คน การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 201 คน ประสบการณ์ในการทำงาน 5–10 ปี จำนวน 167 คน ตำแหน่งครูผู้สอน จำนวน 303 คน และวิทยฐานะชำนาญการ จำนวน 168 คน (1) ระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามตารางเป็นรายด้าน พบว่า ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ส่วนด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (2) การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามตารางเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ส่วนด้านการสรุปหลังการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และ (3) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียน

รู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้าน หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา สามารถพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ได้ร้อยละ 87.10

คำสำคัญ: ผู้บริหารสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ ศตวรรษที่ 21 มัธยมศึกษา

Abstract

This study aimed to examine: (1) the level of roles performed by school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Chonburi–Rayong, (2) the level of 21st-century learning management within the same jurisdiction, and (3) the roles of school administrators that influence 21st-century learning management. This research employed a descriptive research design. Data were collected through questionnaires administered to administrators and teachers under the Secondary Educational Service Area Office Chonburi–Rayong during the 2024 academic year, with a total population of 4,383 individuals. The sample size was determined using Yamane’s formula (0.973) and selected through stratified random sampling, yielding 354 participants. The reliability coefficient of the questionnaire was 0.990. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The findings revealed that most respondents were female (220 participants), aged between 30–39 years (176 participants), held a bachelor’s degree (201 participants), had 5–10 years of work experience

(167 participants), were in teaching positions (303 participants), and held the professional rank of “professional level” (168 participants). The results indicated that: (1) the overall level of roles performed by school administrators was at a high level. Among the dimensions, personnel development within schools had the highest mean score, followed by school administration and management, while curriculum and instructional management had the lowest mean score. (2) The overall level of 21st-century learning management was also at a high level. Among its components, assessment and evaluation of learning management had the highest mean score, followed by 21st-century learning design, whereas post-instruction reflection had the lowest mean score. (3) The roles of school administrators significantly influenced 21st-century learning management at the .01 level of statistical significance. The significant predictors included student development activities, curriculum and instructional management, personnel development within schools, and school administration and management. Together, these variables explained 87.10 percent of the variance in 21st-century learning management under the Secondary Educational Service Area Office Chonburi-Rayong.

Keywords: School Administrators, Learning Management, 21st Century, Secondary Education

1. บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ส่งผลกระทบต่อทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และทางการเมืองของทุกประเทศ โดยเฉพาะความก้าวหน้าของเทคโนโลยี การสื่อสารที่ทำให้โลกสามารถเชื่อมโยงถึงกันได้อย่างรวดเร็ว ทำให้การศึกษาเป็นเสาหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน สังคมในวินพุ่นนี้ถูกกำหนดโดยทักษะและความรู้ที่ต้องการในปัจจุบัน ดังนั้น การจัดการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ชนะกระบวนการที่แบบดั้งเดิมไปสู่กระบวนการที่แบบใหม่ มีความยืดหยุ่น สร้างสรรค์ ทำทาย และซับซ้อน เป็นการศึกษาที่จะทำให้โลกเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ประสบความสำเร็จนั้น ตัวแปรที่สำคัญที่สุดในเชิงบริหารจัดการ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จทำให้งานมีคุณภาพซึ่งในปัจจุบันการพัฒนาคุณภาพของผู้บริหารในยุคปฏิรูปการศึกษาต้องมีคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้บริหารที่ให้ความสำคัญในด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ¹

การบริหารองค์กรใด ๆ ก็ตามให้บรรลุผลตามเป้าหมายนั้น ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จหรือประสิทธิภาพของงาน ผู้บริหารต้องมีคุณสมบัติที่เหมาะสม มีพฤติกรรมในการเป็นผู้นำเพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาที่เช่นเดียวกันซึ่งถือได้ว่าเป็นบุคคลที่สำคัญอย่างยิ่งในการชี้วัดความสำเร็จและความล้มเหลวของสถานศึกษาดังนั้นการแสดงบทบาทที่เหมาะสมกับตำแหน่งของผู้นำสูงสุดในสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งจะต้องมีบทบาทของผู้บริหารที่ครูผู้สอน ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมคาดหวังว่าผู้บริหารควรจะเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีหลายบทบาทขึ้นอยู่กับภารกิจและกิจกรรมการบริหารซึ่งการบริหารให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัยหลายปัจจัยเข้ามาเกี่ยวข้องการบริหารงานการศึกษาในยุคปัจจุบันจะต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกโดยเฉพาะสังคมแห่งการเรียนรู้

1. อนุชงค์ ปาสนาณะตั้ง, “ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอุบัติใหม่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์”, วารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด, ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 (2565), 13–23.

ในยุคของเทคโนโลยีในการเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ของทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน ผู้บริหารจะต้องแสดงบทบาทอย่างเต็มที่และใช้กลยุทธ์และเทคนิคการบริหารระดับสูงจึงจะสามารถนำพองค์กรสู่ความสำเร็จ² โดยบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ (2560) มี 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ 4) ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา³

นอกจากผู้บริหารสถานศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในสถานศึกษาแล้ว ครูก็นับเป็นบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญไม่แพ้กัน เนื่องจาก ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณภาพตามเป้าหมายที่กำหนดและยังเป็นผู้มีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงนักเรียนเพื่อปรับตัวสู่ทักษะในศตวรรษที่ 21 ในปัจจุบันการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีความแตกต่างจากการจัดการเรียนรู้ในอดีต เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ทางการศึกษาที่เปลี่ยนจุดเน้นจากการมอบความรู้ให้แก่ผู้เรียน กลายเป็นผู้เรียนเป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเองหรือมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น ดังนั้น แนวคิดของการจัดการเรียนรู้รวมถึงรูปแบบและเทคนิคการเรียนรู้ที่นำมาใช้ จึงต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับบริบทของโลกยุคใหม่ด้วย แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 นั้น ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) มี 5 ด้าน คือ 1) ด้านการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 2) ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง 3) ด้านสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 4) ด้านการวัดและประเมินผล การจัดการเรียนรู้ 5) ด้านการสรุปหลังการจัดการเรียนรู้⁴

2. วริญญาภัทร์ สุภาศิริอนานนท์, “บทบาทผู้บริหารกับบรรยากาศองค์กรของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี”, *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2563).
3. กระทรวงศึกษาธิการ, *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560)*, (กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ, 2560).
4. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, *คู่มือการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา*, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2562).

สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษามีความจำเป็นต้องเข้าใจบริบทของสถานศึกษาในยุคนี้ที่สภาพแวดล้อมภายนอกได้เข้ามามีผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษาอย่างมาก โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยีที่เป็นทั้งปัจจัยเอื้อ และปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนทั้งการเปลี่ยนแปลงในระดับต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาของไทย นโยบายประเทศไทย 4.0 ของรัฐบาลที่ต้องการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องใช้การศึกษา 4.0 ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศด้วย สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมภายในไม่ว่าจะเป็นผู้เรียนในยุคดิจิทัลการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ครูในยุคดิจิทัล และเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย⁵

ด้วยโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง เป็นเขตพื้นที่การศึกษาที่อยู่ในโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (อีอีซี) ซึ่งเป็นแผนการพัฒนาที่ถูกบรรจุในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีหนึ่งในแผนการพัฒนาอีอีซี คือแผนปฏิบัติการการพัฒนาศักยภาพ การศึกษา การวิจัย และเทคโนโลยี⁶ ฉะนั้น สถานศึกษานับว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานพัฒนาอีอีซีให้ประสบผลสำเร็จตามยุทธศาสตร์ชาติดังกล่าว นอกจากนี้โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร มีกระบวนการพัฒนาผู้เรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของโรงเรียนคือ “ก้าวล้ำเทคโนโลยี สร้างคนดี มีความรู้ สู่สากล”⁷ โดยจัดกิจกรรมในหลักสูตร มีแผนการเรียนตามความถนัดและสนใจอย่างรอบด้าน ด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์

5. สุกัญญา แซ่มซ้อย, *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2562).
6. สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.), *แผนปฏิบัติการการพัฒนาศักยภาพ การศึกษา การวิจัย และเทคโนโลยี*, ออนไลน์, <https://eeco.or.th/personnel-development-education-research-and-technology>. [18 กรกฎาคม 2568].
7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง, *โครงสร้างและอำนาจหน้าที่*, ออนไลน์, <https://www.spmcr.go.th/o1-โครงสร้างและอำนาจหน้าที่/>. [18 กรกฎาคม 2568].

ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น และภาษารัสเซีย มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่หลากหลาย มีโปรแกรมนานาชาติ โดยจัดให้ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ โครงการของกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรม STEM/IS และ โครงการงานรวมทั้งส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับดีเลิศ ในด้านกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา มีผลการประเมินในรายมาตรฐานยอดเยี่ยม สถานศึกษามีการวางแผน ออกแบบกิจกรรมและดำเนินงานตามแผนที่เกิดจากการมีส่วนร่วม ใช้ผลการประเมินและการดำเนินงานที่ผ่านมาเป็นฐานในการพัฒนา และสอดคล้องกับเป้าหมายในการพัฒนา ตรวจสอบผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ยังมีจุดที่ต้องการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นคือ การส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดกิจกรรม Active Learning อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรที่สำคัญที่จะบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายได้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการพัฒนาตนเอง และนำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้ผู้เรียนเป็นบุคลากรที่สามารถสร้าง และพัฒนาสังคมให้ได้มีคุณภาพ

จากสภาพปัญหา ความจำเป็น และ ความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ทั้งนี้ผู้วิจัยในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของบุคลากรในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ได้เห็นว่าการบริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพ เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเปรียบเสมือนหัวเรือใหญ่ที่จะนำพาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จและเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ ซึ่งบทบาทของผู้บริหารจะทำให้เกิดความร่วมมือของครูในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน เพราะผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทรอบด้าน ส่งผลให้การจัดการศึกษามีคุณภาพมาตรฐาน คือ ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีผลสัมฤทธิ์

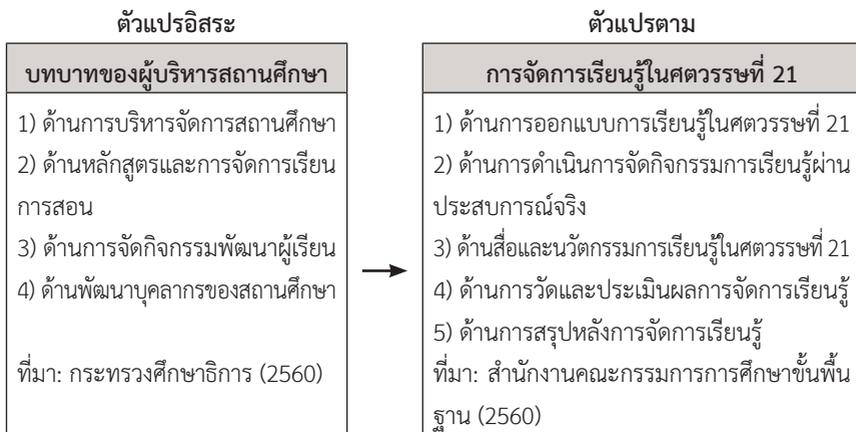
ทางการเรียนเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน ผู้ปกครองของผู้เรียน ชุมชน สังคมมีความพึงพอใจในการบรรลุผลตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ และเกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
2. เพื่อศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง
3. เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ผู้วิจัยได้ใช้แนวความคิดบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ (2560) มี 4 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ 4) ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และ แนวความคิดการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) มี 5 ด้าน คือ 1) ด้านการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 2) ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง 3) ด้านสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 4) ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ 5) ด้านการสรุปหลังการจัดการเรียนรู้ จากแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยจึงนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

การศึกษามีสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา** หมายถึง ผู้บริหารมืออาชีพได้นั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีบทบาทดังนี้ เป็นผู้ที่มีคุณธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ด้านการบริหารจัดการทรัพยากร องค์กร ชุมชน และสังคมได้อย่างดี เป็นผู้ผู้นำในการพัฒนาการศึกษาที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้สร้างแรงจูงใจ ส่งเสริม สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการทำงาน รวมทั้งสามารถประเมินผลการทำงานเพื่อพัฒนาปรับปรุงอย่างเป็นระบบ

1.1 **ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา** หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง มีการกำกับดูแล และจัดการระบบงานโดยรวมของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส ครอบคลุมถึงการกำหนดทิศทาง วิสัยทัศน์ พันธกิจ การวางแผนกลยุทธ์

การจัดโครงสร้างองค์กร การบริหารงบประมาณ การจัดการทรัพยากรอาคารสถานที่ และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้สถานศึกษาดำเนินงานได้อย่างราบรื่น มีเสถียรภาพ และบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

1.2 **ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน** หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง มีการวางแผนพัฒนา และนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติอย่างมีคุณภาพ รวมถึงการส่งเสริมและกำกับดูแลกระบวนการจัดการเรียนการสอน ให้ตอบสนองต่อหลักสูตรและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ ครอบคลุมตั้งแต่การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง การสร้างหลักสูตรสถานศึกษา การออกแบบกระบวนการเรียนรู้ การเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม การวัดผลประเมินผลผู้เรียน และการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

1.3 **ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน** หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง มีออกแบบ จัดทำ และดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมนอกห้องเรียนที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้ครบทุกด้าน ทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม สังคม อารมณ์ ร่างกาย และสติปัญญา รวมถึงการส่งเสริมทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และความสามารถพิเศษตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน กิจกรรมเหล่านี้มีจุดประสงค์เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์นอกเหนือจากการเรียนรู้ในชั้นเรียนปกติ และช่วยให้ผู้เรียนเติบโตเป็นบุคคลที่สมบูรณ์

1.4 **ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา** หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนในสถานศึกษามีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะทางวิชาชีพ จรรยาบรรณ และทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้บุคลากรมีความพร้อมและศักยภาพสูงในการจัดการศึกษาและพัฒนาผู้เรียน การพัฒนานี้อาจรวมถึงการจัดอบรม สัมมนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การศึกษาต่อ หรือการให้คำแนะนำปรึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพของบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาและการเปลี่ยนแปลงของโลก

2. การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง กระบวนการให้การศึกษาแก่ผู้เรียนที่ต้องอาศัยปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน กิจกรรมของบุคคลซึ่งมีหลักเหตุผล เป็นกิจกรรมที่บุคคลได้ใช้ความรู้ของตนเองอย่างสร้างสรรค์ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของผู้สอน อาศัยสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม สามารถเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี มุ่งเน้นการพัฒนานักเรียนให้มีความทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในยุคปัจจุบันและอนาคต โดยให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต การปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้

2.1 ด้านการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง การที่ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง มุ่งเน้นการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะและความจำเป็นในยุคศตวรรษที่ 21 โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร และการทำงานร่วมกัน

2.2 ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง หมายถึง การที่ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง เน้นการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง สัมผัสประสบการณ์ตรง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและยั่งยืน

2.3 ด้านสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง การที่ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง มุ่งเน้นการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าสนใจและกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

2.4 ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การที่ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง มุ่งเน้นการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและครอบคลุม เพื่อประเมินความสามารถของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 ด้านการสรุปหลังการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การที่ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง มุ่งเน้นการสรุปผลการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้ความเข้าใจ และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

3. **ผู้บริหารสถานศึกษา** หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน หรือ รักษาการตำแหน่งผู้อำนวยการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

4. **ครู** หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ประจำปีการศึกษา 2567

5. **EEC** หมายถึง โครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (อีอีซี) เป็นโครงการพัฒนาพื้นที่โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อต่อยอดการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกซึ่งเป็นที่รู้จักกว่า 30 ปี หรือที่เรียกว่า อีสเทิร์นซีบอร์ดโครงการ อีอีซี มุ่งเน้นการพัฒนาพื้นที่ 3 จังหวัดในภาคตะวันออก ได้แก่ ระยอง ชลบุรี และฉะเชิงเทรา แผนการพัฒนาอีอีซี เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาพื้นที่ ทั้งทางกายภาพและทางสังคม เพื่อเป็นการยกระดับ ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจเฉพาะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง เท่านั้น

6. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2560) ซึ่งมี 4 ด้าน ดังนี้

1) **ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา** หมายถึง การกำกับดูแลและจัดการระบบงานโดยรวมของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส ครอบคลุมถึงการกำหนดทิศทาง วิสัยทัศน์ พันธกิจ การวางแผนกลยุทธ์ การจัดโครงสร้างองค์การบริหารงบประมาณ การจัดการทรัพยากรอาคารสถานที่ และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้สถานศึกษาดำเนินงานได้อย่างราบรื่น มีเสถียรภาพ และบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

2) **ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน** หมายถึง การวางแผน พัฒนา และนำหลักสูตรสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติอย่างมีคุณภาพ รวมถึงการส่งเสริมและกำกับดูแลกระบวนการจัดการเรียนการสอน ให้ตอบสนองต่อหลักสูตรและส่งเสริม

การเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ ครอบคลุมตั้งแต่การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง การสร้างหลักสูตรสถานศึกษา การออกแบบกระบวนการเรียนรู้ การเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม การวัดผลประเมินผลผู้เรียน และการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

3) **ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน** หมายถึง การออกแบบ จัดทำ และดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมนอกห้องเรียนที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้ครบทุกด้าน ทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม สังคม อารมณ์ ร่างกาย และสติปัญญา รวมถึงการส่งเสริมทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และความสามารถพิเศษตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน กิจกรรมเหล่านี้มีจุดประสงค์เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์นอกเหนือจากการเรียนรู้ในชั้นเรียนปกติ และช่วยให้ผู้เรียนเติบโตเป็นบุคคลที่สมบูรณ์

4) **ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา** หมายถึง การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนในสถานศึกษามีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะทางวิชาชีพ จรรยาบรรณ และทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้บุคลากรมีความพร้อมและศักยภาพสูงในการจัดการศึกษาและพัฒนาผู้เรียน การพัฒนานี้อาจรวมถึงการจัดอบรม สัมมนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การศึกษาต่อ หรือการให้คำแนะนำปรึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพของบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษาและการเปลี่ยนแปลงของโลก

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ซึ่งมี 5 ด้าน ดังนี้

1) **ด้านการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21** หมายถึง มุ่งเน้นการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะและความจำเป็นในยุคศตวรรษที่ 21 โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร และการทำงานร่วมกัน

2) **ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง** หมายถึง เน้นการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง สัมผัสประสบการณ์ตรง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและยั่งยืน

3) **ด้านสื่อและนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21** หมายถึง มุ่งเน้นการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าสนใจและกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

4) **ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้** หมายถึง มุ่งเน้นการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและครอบคลุม เพื่อประเมินความสามารถของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5) **ด้านการสรุปหลังการจัดการเรียนรู้** หมายถึง มุ่งเน้นการสรุปผลการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้ความเข้าใจ และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

7. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 4,383 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร 181 คน และครู 4,202 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ในปีการศึกษา 2567 จากจำนวนประชากรทั้งหมดกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie และ Morgan⁸ จำนวน 354 คน โดยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ผู้วิจัยตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรง (Validity) ความถูกต้องของเนื้อหา (Content) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์มาวิเคราะห์หาค่า IOC (Index of item Objective Congruence) แล้วนำมาปรับปรุง

8. Krejcie, R. V., and Morgan, D. W., "Determining Sample Size for Research Activities", *Educational and Psychological Measurement*, Vol. 30 No. 3 (1970), 607–610.

แก้ไขอีกครั้ง นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงแล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 30 ชุด วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.990

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธนบุรี เพื่อขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้กับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง แต่ละแห่งด้วยตนเอง
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง
4. เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืน จึงตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์และจัดลำดับข้อมูลโดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนที่สมบูรณ์จำนวน 354 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
5. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยการคำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์ระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. การวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน

8. ผลการวิจัย

1. ระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยองโดยภาพรวม (n = 4,383)

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา	4.46	0.64	มาก	2
2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	4.44	0.66	มาก	4
3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.45	0.67	มาก	3
4. ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	4.48	0.65	มากที่สุด	1
รวม	4.46	0.64	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาตามตารางเป็นรายด้าน พบว่า ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.65) รองลงมาได้แก่ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.64) ส่วนด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.66)

2. ระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยภาพรวม ($n = 4,383$)

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.46	0.68	มาก	2
2. ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง	4.45	0.66	มาก	3
3. ด้านสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	4.44	0.68	มาก	4
4. ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้	4.48	0.64	มาก	1
5. ด้านการสรุปหลังการจัดการเรียนรู้	4.40	0.70	มาก	5
รวม	4.45	0.67	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณาตามตารางเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.64) รองลงมาได้แก่ ด้านการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.68) ส่วนด้านการสรุปหลังการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.70)

3. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง (n = 4,383)

ตัวแปรทำนาย	b	β	t	p
1. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (X ₂)	.531	.246	4.772	.000
2. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (X ₃)	.692	.250	5.186	.000
3. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา (X ₁)	.612	.242	5.779	.000
4. ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา (X ₄)	.600	.245	5.002	.000
5. ค่าคงที่ (Constant)	.330	-	0.209	.835

R = .933 R² = .871 R²adj = .869 F = 25.022,
df1 = 1, df2 = 349, Sig. < .000, SE est. = 3.434

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดของงานวิจัย ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (X₂) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (X₃) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา (X₁) และ ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา (X₄) สามารถร่วมกันทำนายตัวแปร การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ได้ร้อยละ 87.10 (R² = .871) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อปรับค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ที่มีค่าเท่ากับ 3.434 (SE_{est} 3.434) พบว่า ปัจจัยทั้งหมดสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ได้ถึงร้อยละ 86.90 (R²_{adj} = .869) ส่วนอีกร้อยละ 13.10 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นที่ไม่นำมาเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาครั้งนี้ ตัวแปรที่มีอิทธิพลในการทำนายสูงสุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (β = .250) รองลงมา ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (β = .246) ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา (β = .245) และ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา (β = .242) ตามลำดับ

9. อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอธิบายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยรวมอยู่ระดับมาก เมื่อมีการพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ด้านที่สูงที่สุด คือ ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ส่วนด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำกับดูแลและจัดการระบบงานภายในได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น มีเสถียรภาพ และบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ ผู้บริหารยังให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และทักษะทางวิชาชีพให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งผลงานวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัชพนธ์ ไสยาสน์⁹ ได้วิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการสร้างความสัมพันธ์ด้านการเป็นผู้จัดองค์กรและด้านการเป็นนักประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ

2. ระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก การพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ด้านที่สูงที่สุด คือ ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านการออกแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ส่วนด้านการสรุปหลังการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถในการส่งเสริมให้ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นการพัฒนาทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการทำงานร่วมกัน รวมถึงการส่งเสริมให้ครูสามารถจัดการวัดและประเมินผล

9. ธัชพนธ์ ไสยาสน์, “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31”, *วิทยานพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2563).

การเรียนรู้ได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ ซึ่งผลงานวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kereluik, Mishra, Fahnoe and Terry¹⁰ ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดประโยชน์มากที่สุดต่อความรู้ของครูสำหรับศตวรรษที่ 21 พบว่า ความรู้ที่มีส่วนสำคัญสำหรับความสำเร็จในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยความรู้ 3 ด้าน ได้แก่ด้านที่ 1 ความรู้พื้นฐานประกอบด้วยการใช้ตัวเลขทักษะความสามารถด้านการอ่านและเขียน และทักษะการเรียนรู้ข้ามสาระ ด้านที่ 2 ความรู้ด้านการปฏิบัติประกอบด้วย ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมการแก้ปัญหาและการคิดเชิงวิพากษ์และการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน และด้านที่ 3 ประกอบด้วย ทักษะชีวิตและทักษะการทำงาน ทักษะด้านจริยธรรม อารมณ์และความตระหนักรู้และความสามารถทางวัฒนธรรม

3. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งได้แก่ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (X_2) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (X_3) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา (X_1) และ ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา (X_4) สามารถพยากรณ์การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ได้ร้อยละ 87.10 เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการผลักดันและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนอย่างเป็นระบบและครบวงจร ซึ่งไม่ได้มุ่งเน้นเพียงแค่มิติใดมิติหนึ่ง แต่ครอบคลุมทั้ง ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ที่เป็นรากฐานของการดำเนินงาน ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ที่เป็นหัวใจของการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่เป็นส่วนเติมเต็มทักษะชีวิต และ ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง การที่ปัจจัยทั้งสี่ด้านนี้มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ จึงสะท้อนให้เห็นว่า การบริหารจัดการที่มีวิสัยทัศน์และครอบคลุมในทุกมิติ เป็นหัวใจสำคัญที่นำไปสู่การจัดการเรียน

10. Kereluik, K., Mishra, P., Fahnoe, C., and Terry, L., "What knowledge is of most worth: Teacher knowledge for 21st century learning", *Journal of Digital Learning in Teacher Education*, Vol. 29 No. 4 (2013), 127–140.

รู้ที่ประสบความสำเร็จและสร้างผู้เรียนที่มีคุณลักษณะพร้อมสำหรับโลกยุคใหม่ได้อย่างแท้จริง ซึ่งผลงานวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ นภัสวรรณ อาจกุล¹¹ ได้ศึกษาว่า การทำวิจัยทำให้ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา สาขาภาษาอังกฤษธุรกิจ เปลี่ยนไปอย่างไร โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวนทั้งหมด 75 คน ผลการศึกษาพบว่า การทำวิจัยทำให้นักศึกษาได้มีการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 หลายด้าน ด้านแรกคือการทำงานอย่างมีหลักการ มีการวางแผนก่อนการทำงาน ต้องใช้การแก้ไขปัญหา การวิเคราะห์การคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ การคิดอย่างมีระบบ และต้องใช้การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพราะต้องนำเนื้อหามาประกอบไว้ในงานวิจัยของตน ทักษะต่อมา คือ ด้านการใช้ชีวิตเพราะจะต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น ต้องมีการแบ่งหน้าที่กันทำ ต้องสื่อสารระหว่างกัน และต้องมีความรับผิดชอบในงาน ด้านต่อมาคือ ด้านเทคโนโลยีเพราะการทำวิจัยจะต้องใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ทำให้สามารถพัฒนาทักษะนี้ได้ซึ่งทักษะทั้งสี่ที่กล่าวไปเป็นทักษะที่อยู่ในกลุ่มของทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่พลเมืองควรมี ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

10. ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากงานวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ได้ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ที่มีคุณค่าทางวิชาการและเชิงปฏิบัติ มีดังนี้ ประการแรก ผู้บริหารสถานศึกษามีได้มีบทบาทจำกัดอยู่เพียงการบริหารงานด้านโครงสร้างหรือการจัดการทั่วไปเท่านั้น หากแต่มีบทบาทเชิงรุกในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และทิศทางการชัดเจน เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ประการที่สอง การสนับสนุนและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ผู้บริหารต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการส่งเสริมการ

11. นภัสวรรณ อาจกุล, “การวิจัยกับการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21”, การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2, (19 มกราคม 2562).

จัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัล ตลอดจนการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่กระตุ้นให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม ประการที่สาม บทบาทการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารได้สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ผ่านการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) รวมถึงการเป็นต้นแบบในการปรับตัวและใช้กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัย เพื่อให้ครูสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้และพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความรู้ใหม่ที่ค้นพบ สามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไม่อาจประสบผลสำเร็จได้โดยอาศัยบทบาทของครูเพียงฝ่ายเดียว หากแต่ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนสำคัญยิ่งในการเป็นผู้นำ ผู้สนับสนุน และผู้ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบและยั่งยืน ซึ่งผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้มีศักยภาพและคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและโลกยุคใหม่

11. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 จากผลการวิจัยบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ขอเสนอแนะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับบทบาทด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรมีความรู้ ความสามารถ ในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ที่ตรงกับความต้องการของนักเรียน และชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

1.2 จากผลการวิจัยการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ขอเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านการสรุปหลังการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ควรส่งเสริมให้ครูนำความรู้ที่ได้รับ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสม

1.3 จากผลการวิจัย บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง ขอเสนอแนะว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัย และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน โดยเน้นการบูรณาการทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เข้าไปในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ นอกจากนี้ ควรสนับสนุนให้ครูนำวิธีการสอนที่หลากหลายมาใช้ เช่น การสอนแบบโครงงานเป็นฐาน (Project-based Learning) หรือการสอนที่เน้นการแก้ปัญหา (Problem-based Learning) เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการคิดวิเคราะห์และการทำงานร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 งานวิจัยในอนาคตควรมุ่งเน้นศึกษาว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่นอกกรุงเทพฯ และบริเวณเขตต่างกันอย่างใด และส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างไร เนื่องจากบริบทของสถานศึกษาในต่างจังหวัดอาจมีข้อจำกัดหรือมีจุดเด่นที่แตกต่างไปจากโรงเรียนในเขตเมือง เช่น การเข้าถึงเทคโนโลยีที่จำกัด ความหลากหลายของบุคลากร หรือรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างเหมาะสมกับแต่ละบริบทในประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ควรมีการวิจัยและพัฒนาเพื่อส่งเสริมบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง โดยเฉพาะลึกในรายละเอียดของมิติต่าง ๆ ของบทบาทผู้บริหาร เพื่อให้ได้แนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป

2.3 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวแปรด้านอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริหาร เช่น ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) สมรรถนะด้านดิจิทัล (Digital Competency) และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560)*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ, 2560.
- ธัชพนธ์ ไสยาสน์. “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31”. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2563.
- นภัสวรรณ อัจกุล. “การวิจัยกับการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21”. *การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2*. วันที่ 19 มกราคม 2562.
- วริญญาภัทร์ สุภาศิริธนานนท์. “บทบาทผู้บริหารกับบรรยากาศองค์ประกอบของโรงเรียน ประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี”. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2563.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *คู่มือการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2562.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2562.
- สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.). *แผนปฏิบัติการการพัฒนาบุคลากร การศึกษา การวิจัย และเทคโนโลยี*. ออนไลน์, <https://eeco.or.th/th/personnel-development-education-research-and-technology>. [18 กรกฎาคม 2568].
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง. *โครงสร้างและอำนาจหน้าที่*. ออนไลน์. <https://www.spmcr.go.th/o1-โครงสร้างและอำนาจหน้าที่/>. [18 กรกฎาคม 2568].

อนงค์ ปาสาณะตั้ง. “ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคโรคอุบัติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์”. *วารสารการบริหารการศึกษา มจร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด*. ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 (2565). 13–23.

Krejcie, R. V., and Morgan, D. W. “Determining Sample Size for Research Activities”. *Educational and Psychological Measurement*. Vol. 30 No. 3 (1970). 607–610.

Kereluik, K., Mishra, P., Fahnoe, C., and Terry, L. “What knowledge is of most worth: Teacher knowledge for 21st century learning”. *Journal of Digital Learning in Teacher Education*. Vol. 29 No. 4 (2013). 127–140.